

ma przypominać dom rodzinny, w którym wierni znają się wzajemnie, mają do siebie zaufanie, są gotowi na przyjęcie nowych członków wspólnoty.

Celem Kościoła jako gościnnego domu Bożego jest zbudowanie *communio*, o której mowa w ostatnim rozdziale. „W słowie tym ukryte są istota, cel istnienia oraz model działania Kościoła. *Communio* tworzą ludzie powołani przez Jezusa do jedności z Bogiem w Duchu Świętym, którzy razem stanowią wspólnotę umacnianą więzami miłości” (s. 252). Urzeczywistnia się ona poprzez sprawowanie liturgii i diakonii. Diakonia w przestrzeni *communio* polega na uczestnictwie w potrzebach bliźnich oraz na dzieleniu z nimi nadziei, a także na usuwaniu czynników sprzyjających powstawaniu nędzy, co może pociągać za sobą zmianę struktur społecznych będących przyczyną duchowego i materialnego ubóstwa. Ks. Ryszard Hajduk wskazuje na rolę małych wspólnot kościelnych – koncepcję parafii jako „wspólnoty wspólnot”, których podstawą życia jest głęboka i czynna miłość wzajemna. Przynależność do nich owocuje czynnym zaangażowaniem w życie Kościoła – poprzez „udział w pracach rad parafialnych, duszpasterskich i ekonomicznych, które współuczestniczą w podejmowaniu inicjatyw pastoralnych i mobilizują wszystkich wiernych do aktywnego włączenia się w realizację królestwa Bożego na ziemi” (s. 300).

W *Zakończeniu* ks. dr hab. Ryszard Hajduk zaznacza, że zaprezentowane w książce modele są owocem pracy wielu ludzi, a jeszcze bardziej aktywnej obecności Ducha Świętego, który jest Źródłem wszelkiej nowości. Nie zwalniają one też z poszukiwania nowych rozwiązań, co wymaga czujności na znaki czasu. Reasumując, można powiedzieć, że omówiona tutaj książka ks. dra hab. Ryszarda Hajduka jest bardzo dobrym przykładem czujności i odpowiedzi na znaki czasu z pogłębieniem prawdy o Kościele.

Ks. Henryk Krzysteczko, Uniwersytet Śląski

Ks. Janusz Wilk, *Pytania z drogi życia*, Wydawnictwo Emanuel, Katowice 2011, ss. 184, ISBN 978-83-86704-62-0.

Pytania z drogi życia – to tytuł nowej książki autorstwa ks. Janusza Wilka, która ukazała się w katowickim wydawnictwie Emmanuel. Zawarte w niej treści to owoc współpracy autora – katechety z czytelnikami forum internetowego, które zostało założone przy jednej z żorskich szkół. Autor jest doktorem nauk teologicznych w zakresie teologii biblijnej. Prowadzi wykłady zlecone na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego oraz jest wychowawcą w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach. Przez kilka lat studiował nauki biblijne w Rzymie.

Ks. Wilk pokornie, z należytą rozważą, ale i odwagą, odpowiada na – anonimowe bądź podpisane jedynie imieniem lub pseudonimem – pytania nurtujące młodego człowieka. W przeważającej większości pytania dotyczą kwestii biblijnych i moralno-etycznych.

Książka zawiera trzy rozdziały. Pierwszy, poświęcony zagadnieniom biblijnym, ukazuje właściwą egzegezę i hermeneutykę niejednokrotnie bardzo trudnych zagadnień czy sformułowań biblijnych (s. 15–59). Autor nie zatrzymuje się jedynie na warstwie tekstowej, korzystając ze znajomości języka greckiego, ale ukazuje ich właściwy sens oraz wskazuje na konkretną akomodację w życiu współczesnego człowieka. Ks. Wilk w bardzo jasny i spójny sposób wyjaśnił na przykład wymagania stawiane duchownym przez św. Pawła w jego Pierwszym Liście do Tesaloniczan, czy też ukazał próbę aktualizacji starotestamentalnego wyrażenia o „zazdrosnym obliczu Boga”.

Drugi rozdział – najbardziej obszerny (s. 61–142) dotyczy zagadnień związanych z wymiarem moralnym i sakramentalnym życia chrześcijańskiego. Na szczególną uwagę wśród podejmowanych kwestii zasługują między innymi: ranga cnoty czystości w życiu przedmałżeńskim czy stała troska o coraz głębsze jej zrozumienie i praktykowanie w perspektywie sakramentu pokuty i pojednania. Autor z pełnym zaangażowaniem ukazuje zagrożenia związane z brakiem należytej odpowiedzialności we właściwym podejściu do tych ważnych treści orędzia chrześcijańskiego. Ks. Janusz nie zatrzymuje się jednak na jednostronnym ukazaniu zagrożeń, lecz z odwagą nie tylko kapłana, ale i pedagoga – wychowawcy w dyskretny sposób podpowiada młodym, w jaki sposób przejść okres dorastania do odpowiedzialnej miłości, zachowując jego ewangeliczne bogactwo.

„Modlitwa i spowiedź są po to, abyś nie czuła się sama i bezradna. Nie stawiaj się w miejscu Boga i nie mów: »Bóg mi tego nie wybaczy« – po to dał sakrament pokuty i pojednania, abyś mogła usłyszeć, że Ci wybaczył”. Takiej rady udziela autor dziewczynie, która boi się przystąpić do spowiedzi po dokonaniu aborcji. Z kolei pytającym o współżycie przedmałżeńskie ukazuje, że „prawdziwa miłość chce czystości i dostojęstwa” oraz mówi, że to „czas jest najlepszym egzaminatorem miłości”. Na koniec zaś zachęca: „pielegnuj i chroń swoją miłość. Pośpiech może zaszkodzić nawet najlepiej zapowiadającej się miłości”.

Trzeci rozdział, noszący tytuł *Różne* (s. 143–182), dotyczy spraw związanych z życiem osobistym i społeczno-eklezyjalnym. Wśród omawianych zagadnień znalazły się takie, jak: post, muzyka czy chociażby pieniądze w Kościele.

Oddając się lekturze *Pytań...* można w bardzo szybki sposób przekonać się o tym, że żadne z nich nie zostało potraktowane niepoważnie. Najlepiej akcentuje to stwierdzenie autora, że „musi to jeszcze raz przemodlić i przemyśleć”. Ks. Janusz Wilk traktuje młodego człowieka i idące wraz z nim pytania nie tylko poważnie, ale i kompetentnie. Jego rozległa wiedza jako teologa biblijnego pomogła mu z pewnością w prowadzeniu twórczego – katechetycznego – dialogu. Każda z udzielonych odpowiedzi wydaje się spójna i całościowa, choć z drugiej strony

nie do końca zamknięta, gdyż sama w sobie jest zachętą do dalszych poszukiwań (często zostało to poparte kilkoma cytataми z Biblii, które otwierają na dalsze przemyślenia i dopowiedzenia). Autor nie zawsze daje gotową receptę czy rozwiązanie, ale nigdy nie zostawia czytelnika w pół drogi – z jedynie „rozgrzebanym dylematem” – lecz ukazuje kierunek, w którym trzeba podążać, by iść zgodnie z ewangelicznym światłem.

„Kościół to nie hotel dla świętych, ale sanatorium dla ludzi grzesznych” czy „każdy ochrzczony tworzy współczesne oblicze Kościoła Jezusa Chrystusa” – to tylko niektóre ze stwierdzeń autora ukazujące realizm formułowanych przez niego odpowiedzi na – co warto jeszcze raz podkreślić – trudne i wymagające pytania, w których niejednokrotnie pobrzmiewa niewłaściwy lub wypaczony obraz Kościoła, wykreowanego czy to przez grono rówieśników, czy krąg rodzinny, czy też media.

Lektura książki ks. Janusza Wilka może być pomocą nie tylko dla samych ludzi młodych, ale także dla ich rodziców, którym tak trudno nieraz odnaleźć płaszczyznę porozumienia czy adekwatne argumenty w dialogu z dorastającymi dziećmi. Z pewnością znajdą w lekturze książki pomoc także animatorzy grup młodzieżowych, katecheci czy nauczyciele.

Ks. Bernard Rak, Wyższe Śląskie Seminarium Duchowne w Katowicach